

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ Ո Ւ Թ Յ ՈՒ Ն

Առաջաբան (Մ. Պ. Աղայան) 7

Բ Ա Ժ Ի Ն Ա

ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ XIX ԴԱՐԻ ՍԿԶՔԻՆ

Դրութիւն առաջին.— Արեւելյան Հայաստան (Վ. Ա. Գիւլյան)

1. Վարչական բաժանումը և վարչակարգը	13
2. Հողային հարաբերությունները	18
3. Գյուղատնտեսությունը. գյուղական համայնքը	24
4. Արհեստադրութիւնը և առևտուր	31
5. Հարկային սխտանը	46
6. Ազգային ճշնամանք	56

Դրութիւն երկրորդ.— Արեւմտյան Հայաստան (Հ. Մ. Ղազարյան)

1. Քաղաքական իրավիճակը Թուրքիայում	61
2. Վարչական բաժանումը	63
3. Հայկական կիսանկախ իշխանություններ	70
4. Հողային հարաբերությունները	75
5. Գյուղացիություն. հարկեր և տուրքեր	86
6. Քաղաքներ, արհեստներ, առևտուր	94
7. Ազգային ճշնամանքներ և հայածանքները	106

Բ Ա Ժ Ի Ն Բ

ԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԻԱՑՈՒՄԸ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻՆ

Դրութիւն երրորդ.— Հայաստանի հյուսիս-արեւելյան շրջանների միացումը Ռուսաստանին (Զ. Տ. Գրիգորյան)

1. Մեծ տերությունների հակամարտություններն Անդրկովկասում	113
2. 1804—1813 թթ. ռուս-պարսկական պատերազմը	117
3. Հայերի մասնակցությունը պատերազմական գործողություններին	126
4. Գյուլիստանի հաշտությունը	131

Դրութիւն չորրորդ.— Արեւելյան Հայաստանի ազատագրումը պարսկական լծից (Զ. Տ. Գրիգորյան)

1. Ռուս-պարսկական պատերազմը. ռազմական գործողությունները 1826 թը-կանին	136
2. Երևանի գրավումը	144
3. Կովկաս աքսորված ղեկավարիստների և հայ աշխարհազորայիների մասնակցությունը Երևանի գրավմանը	158
4. Թուրքմենչայի հաշտության պայմանագիրը և հայերի ներգաղթը Պարսկաստանից	168

Դրութիւն հինգերորդ.— 1828—1829 թթ. ռուս-թուրքական պատերազմը և արևմտահայությունը (Զ. Տ. Գրիգորյան)

1. Ռուս-թուրքական հարաբերությունների սրումը	176
2. Ռազմական գործողությունները Կովկասյան ճակատում և հայերի օգ-նությունը ռուսական բանակին	179
3. Ազրիանայուլսի պայմանագիրը և հայերի գաղթը	188
4. Արեւելյան Հայաստանի Ռուսաստանին միացման պատմական նշանա-կությունը	192

Բ Ա Ժ Ի Ն Գ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ 1830—1860-ԱԿԱՆ ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻՆ

Գլուխ վեցերորդ.— Արևելյան Հայաստանը Ռուսաստանի կազմում (Վ. Ա. Դիլյան, Վ. Հ. Ռշտունի)

1. Երևանի ժամանակավոր վարչությունը	201
2. Հայկական մարզը	204
3. Հայկական մարզի վերացումը, վարչական նոր միավորներ	208
4. Ցարիզմի գաղութային քաղաքականությունը	211
5. Գյուղացիական ելույթներ	226
6. Դրիմի պատերազմի կռիվասպան ռազմաճակատը և հայերը (Ա. Մ. Պոդոյան)	243

Գլուխ յոթերորդ.— Տնտեսական կյանքի զարգացումը (Վ. Ա. Դիլյան, Վ. Հ. Ռշտունի)

1. Տեղաշարժեր գյուղատնտեսության մեջ	254
2. Արհեստները, արդյունաբերությունը, առևտուրը	257

Գլուխ ութերորդ.— Արևմտահայերի սոցիալ-տնտեսական և քաղաքական վիճակը 1830—1860-ական րվականներին (Հ. Մ. Ղազարյան)

1. Ռեֆորմները Թուրքիայում	273
2. Գյուղացիության վիճակը	283
3. Քաղաքներ	301
4. Պաշտահայերը	315
5. Արևմտահայերի Ազգային սահմանադրությունը	331

Բ Ա Ժ Ի Ն Գ

ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ-ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՇԱՐժՈՒՄՆԵՐԸ

Գլուխ իններորդ.— Ազգային-ազատագրական շարժումները 1850—1860-ական րվականներին (Հ. Մ. Ղազարյան)

1. Զեյթունցիների ինքնապաշտպանական կռիվները 1830—50-ական թվականներին	347
2. Զեյթունի 1862 թ. ապստամբությունը	353
3. Զեյթունի ապստամբության արձագանքները	360
4. Ժողովրդական ելույթները Արևմտյան Հայաստանում	374

Գլուխ տասներորդ.— Հայ հասարակական-քաղաքական հոսանքները 1850—1860-ական րվականներին

Արևելահայ հասարակական հոսանքները (Ա. Գ. Հովհաննիսյան) 383

1. Կղերա-աղայական հոսանք	383
2. Ազգային-պահպանողական հոսանք	389
3. Լիբերալ-բուրժուական հոսանք	397
4. Հեղափոխական-դեմոկրատական հոսանք	405

Արևմտահայ հասարակական հոսանքները (Հ. Մ. Ղազարյան) 426

1. Կղերա-ամիրայական հոսանք	426
2. Լիբերալ-բուրժուական հոսանք	430
3. Ազգային-պահպանողական հոսանք	436
4. Ազգային-դեմոկրատական հոսանք	442

Բ Ա Ժ Ի Ն Ե

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԱՂԹԱՎԱՅՐԵՐԸ

Դիուխ տասնմեկերորդ.— Հայկական գաղթավայրերը 1800—1870 թթ.

1. Հայկական գաղթավայրերը Ռուսաստանում	465
Նոր Նախիջևան (Վ. Բ. Բարխուդարյան)	465
Աստրախան (Վ. Ա. Խաչատրյան)	474
Հյուսիսային Կովկաս (Վ. Ա. Խաչատրյան)	479
Գրեգորիոպոլ (Ժ. Հ. Անանյան)	481
Ղրիմ (Վ. Ա. Միքայելյան)	485
2. Հայկական գաղթավայրերը Արևելյան եվրոպայում	494
Բուկովինա (Ս. է. Քոլանջյան)	494
Մոլդովա (Ս. է. Քոլանջյան)	495
Վալաքիա, Օլտենիա և Դոբրուջա (Ս. է. Քոլանջյան)	499
Տրանսիլվանիա (Ս. է. Քոլանջյան)	504
Բուլղարիա (Ս. Վ. Հովնանյան)	511
3. Պարսկաստանի և Հնդկաստանի հայ գաղթավայրերը	515
Պարսկաստան (Ա. Գ. Աբրահամյան)	515
Հնդկաստան (Ռ. Ա. Աբրահամյան)	521
4. Հայերը Մերձավոր Արևելքում և Աֆրիկայում	527
Զմյուռնիա (Հ. Մ. Ղազարյան)	527
Նիկոմիդիա (Հ. Մ. Ղազարյան)	534
Տրապիզոն (Հ. Մ. Ղազարյան)	537
Երուսաղեմ (Հ. Մ. Ղազարյան)	540
Եգիպտոս (Ա. Գ. Աբրահամյան)	542
Եթովպիա (Ռ. Ա. Աբրահամյան)	548
Սիրիա և Լիբանան (Ա. Գ. Աբրահամյան)	551

Բ Ա Ժ Ի Ն Զ

ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ (1801—1870)

Դիուխ տասներկուերորդ.— Լուսավորություն, գիտություն, մամուլ (Գ. Խ. Ստեփանյան)

1. Ընդհանուր ակնարկ հայ մշակույթի զարգացման	559
2. Դպրոց, լուսավորություն	566
3. Պարբերական մամուլ	579
4. Հայագիտություն	589

Դիուխ տասներեկերորդ.— Իրականություն և արվեստ

1. Դրականություն (Ս. Ն. Սարինյան)	598
2. Քառորոն (Գ. Խ. Ստեփանյան)	627
3. Կերպարվեստ (Մ. Մ. Ղազարյան)	634
4. Երաժշտություն (Ա. Մ. Մուրադյան)	640
5. Ժարտարապետություն (Վ. Մ. Հարությունյան)	647

Կաբևոր անցքերի ժամանակագրություն	659
Մատենագրություն	683
Անձնանունների ցանկ	701
Տեղանունների ցանկ	717

